

Els “trinomis” de l'avi

Andreu Sotorra

Carles Cano. «El secret de l'avi». Il·lustracions de Federico Delicado. Col·lecció Singular. Editorial Barcanova, Barcelona, 2017. Pàgines: 100. A partir de 10 anys.

El mètode que utilitza l'avi protagonista d'aquest recull d'històries és el que utilitzava l'escriptor i pedagog Gianni Rodari quan va patentar els anomenats contes “binomis”, on la fantasia parteix a partir de dos elements improvisats i inconnexos. En aquest cas, l'avi de la ficció de Carles Cano (València, 1957) n'utilitza tres, d'elements. I per això, al parell de néts als quals explica les històries li diuen que el que ell fa són contes “trinomis” perquè se'ls empesca a partir d'una pinta, una carta del rei de bastos i una pedra («El rei pelat») o d'un clauer amb la torre Eiffel, un cademat sense clau o un ham de pescar («París, el peix i el cademat»), o un gat negre, un

ocell i la pluja de París («La maga Staropolsky») o un escarabat dissecat, un botó metàl·lic i una llavor o pinyol («El missatge de l'ampolla») i encara unes claus, una navalla i un os de xai («La pirata»).

El mètode rodarià de Carles Cano per a «El secret de l'avi», un recull que va obtenir el Premi Lazarillo de Creació Literària 2016, em recorda el mètode que fa servir també la veterana companyia teatral anglesa Forced Entertainment que recorre els escenaris de mig món —acaba de passar pel Teatre Lliure de Barcelona— amb una marató de 36 obres de Shakespeare («Complete works: table top Shakespeare») representades a una hora cadascuna, en clau de conte narrat, però —com els contes “binomis” o “trinomis”— amb un únic actor-narrador darrere d'una taula i amb tot d'utensilis domèstics de tota mena com a personatges: una cafetera, un calze, un entrepà embolicat en paper de plata, un saler, un encenedor, un parell de claus amb la cabota cap per avall, un flascó netejador de vàter, un flascó de líquid desembussador de canonades, una sucrera, una tetera, un canelobre petit de plata...

Carles Cano introdueix cadascuna de les històries amb un relat de continuïtat entre l'avi contacontes i els seus néts. Un relat de continuïtat que serveix per trobar els elements que donaran peu a la imaginació del protagonista i desencadenaran un remolí de fantasia i imaginació que no sempre deixa la història tancada sinó que dona opció que els néts de ficció —i per extensió els lectors— vagin més enllà de la pròpia història.

L'edició d'«El secret de l'avi», malgrat que és en rústica, té tota la pinta d'edició de luxe perquè hi intervé com a coautor l'il·lustrador Federico Delicado (Badajoz, 1956) que reinterpreta alguns dels personatges o les escenes més interessants dels relats i que dota d'una mirada particular allò que abans ja ha dit i escrit l'autor. Entre les seves làmines, sempre en color, és especialment suggerent la que ocupa la coberta, però també les del rei calb —a doble pàgina—, o la del japonès amb la clau que ha donat la volta al món al ventre d'una tonyina, o també la que introdueix el conte de «La pirata».

La fantasia que caracteritza habitualment els relats de Carles Cano, que en aquesta ocasió enllaça amb el realisme de referències populars de ciutats europees com els cadenats de l'amor —avui ja defenestrats— de la barana del pont del Sena, per exemple, o ciutats asiàtiques com Tòquio i la idíl·lica florida dels cirerers, s'aparella amb l'estil personal de les il·lustracions de Federico Delicado aconseguint a quatre mans que el recull «El secret de l'avi» sigui una excepció —com una illa enmig del mar

editorial—, entre l'allau de publicacions amb històries que festegen tan sovint amb la fantasia i que no sempre se'n surten tan bé com se'n surten ells dos.

Enllaços d'interès

(per visionar-los, cal descarregar abans el PDF de la crítica):

Vídeo amb una mostra de l'obra de Federico Delicado que va il·lustrar una edició especial del poema «Ítaca», de K. P. Kavafis:

<https://youtu.be/30Zy71AOKo0>

Vídeo amb una altra mostra de l'obra del mateix autor, en aquest cas, d'una edició il·lustrada del relat «El llibreter», de Roald Dahl:

<https://youtu.be/wUxFCNFJkcU>

Vídeo d'una de les sessions de contacontes que l'autor Carles Cano realitza per a lectors joves:

<https://youtu.be/ZVpUs7pZLaQ>
